

Do It Yourself UPDATE ARTWALK^{0.2}

Florentijn Hofman - kunst in Rotterdam & Schiedam

juli 2021
Art Index Rotterdam

artindexrotterdam.nl
artindexrotterdam.nl/tours.html
@artindexrotterdam @artinrotterdamtour

Do It Yourself

ARTWALK

Florentijn Hofman - kunst in Rotterdam ^{0.2} UPDATE

Terwijl de Havenklimobjecten geroois verdwenen uit het straatbeeld, installeerde Florentijn Hofman tussen de zuilen van de Sint Janskerk in **Schiedam 'de Stadcocon'. Een opblaasbare installatie waar je als bezoeker tot 1 oktober 2021 in kan.** Een mooie aanleiding om de focus in de Florentijn Hofman route te verleggen naar Rotterdam-West.

De Do It Yourself Florentijn Hofman Tour is oorspronkelijk ontwikkeld voor de op 8 juli 2020 onthulde Bospoldervos door Art Index Rotterdam in opdracht van CBK Rotterdam.

Geactualiseerd in juli 2021 is de kunst van Florentijn Hofman in Rotterdam de leidraad: Bospoldervos (2020), Vijf Papieren Boten (2010), Zwarte Kraai (2006). Als tweede laag, is de route aangevuld met een selectie stadskunst, die wij goed vinden aansluiten bij 'kunst ervaren in de veranderende stad'. Optioneel de locaties van de verdwenen werken Havenklimobjecten (2013) en Beukelsblauw (2004-2006) als de-tour.

TIP: tijdelijke installatie Stadcocon in Schiedam.

Op de plattegrond tref je de markering aan van Florentijn Hofman's kunst en onze selectie. De route kan je naar eigen inzicht volgen, geheel of in delen, te voet of fiets. We starten aan de rand van het Museumpark en eindigen aan de grens met Schiedam. Maar je kan ook bij de Bospoldervos starten.

Bij de afbeeldingen vind je de locatie en een korte omschrijving en soms actuele tips. De geactualiseerde wandeling is als PDF te downloaden via:
www.ArtIndexRotterdam.nl/tours.html

Plezier!

Erika & Anne-Marie

Je kunt deze route ook als begeleide tour doen met de curator. (Maximaal 10 personen per groep, Nederlands/Engels)
Mail tours@artinrotterdam.nl

Foto's delen: gebruik op Instagram de hashtags :
#DIYArtWalkRotterdam,
#ArtIndexTours #DIYArt-walkFlorentijnHofman, #CB-KRDAMMAAKTMOGELIJK en
@ArtinRotterdamTours.

Je maakt jij kans op één gratis Art Index Rotterdam tour voor 4 personen: fijn 2 uur op pad in Rotterdam langs de kunst van Hofman onder begeleiding met een professionele kunstgids.

Florentijn Hofman (Delfzijl, 1977)

Mensen anders laten kijken is wat kunstenaar Florentijn Hofman doet met zijn speelse, aandoenlijke en grote stedelijke installaties. Het formaat waarin hij werkt, dwingt je om je fysiek tot zijn monumentale driedimensionale kunstwerken te verhouden. Door er omheen te lopen, het aan te raken, ervaar je het beter. In 2000 studeerde Florentijn Hofman af aan de Christelijke Academie voor Beeldende Kunsten in Kampen en volgde hij een master interdisciplinaire kunsten in Berlijn.

Hij werkt in de openbare ruimte, altijd groots en indrukwekkend, altijd helder en herkenbaar. Gelaagde kunst door thema's, methodes en materialen uit het dagelijkse leven in een andere context en op een andere schaal te presenteren. De interactie met de plek en het publiek zijn deel van de kunstwerken zelf, daarmee kan je stellen dat hij geen beelden, maar totaalinstallaties maakt.

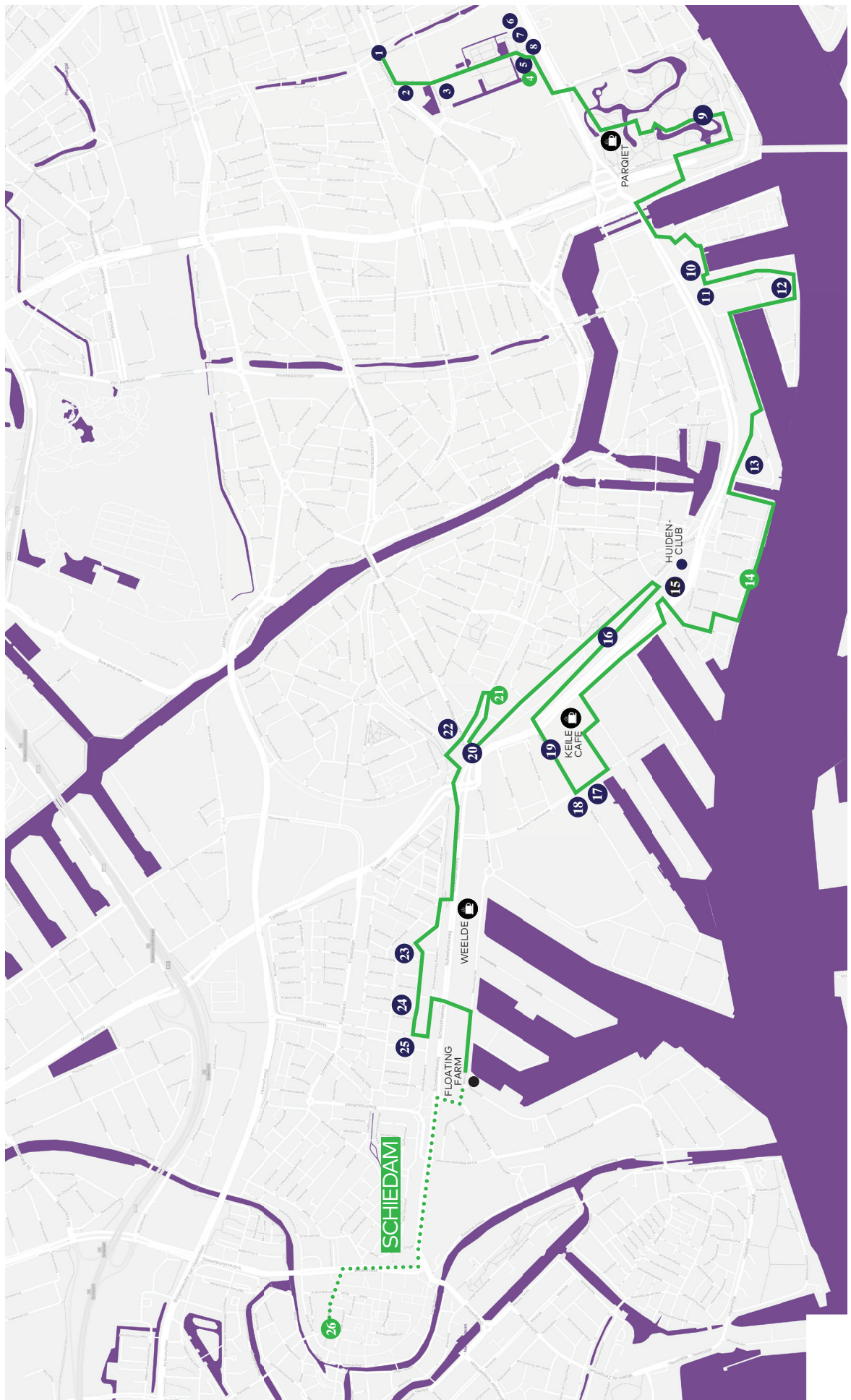
Zijn carrière begon in Rotterdam met Beukelsblauw (2004-2006). De stad waar hij tot 2014, tien jaar woonde en werkte. Florentijn Hofman kreeg wereldwijde bekendheid met zijn metershoge gele badeenden. In 2007 debuteerde hij in het Franse Saint-Nazaire met een 26 meter hoge 'Rubber Duck' die daar vriendelijk dobberde naast een betonnen onderzeebootbunker uit de WOII. Sindsdien voerde hij ze uit in varianten van 5 tot 32 meter hoog. Wereldzeeën als badkuip. Drijvend op een onzichtbaar ponton, worden ze aangemeerd in havens in Europa, Azië, de Verenigde Staten en Australië. Ze stemmen vrolijk, doen verwonderen, zijn apolitiek en kunnen daardoor locaties verzachten of verduidelijken.

Florentijn Hofman valt op door zijn dieren, zoals bijvoorbeeld; een 31 meter lange muskusrat van riet ooit geplaatst op het laagste punt van Nederland; een uitkijkkonijn in Nijmegen; de drijvende houten HypopoThames; twee reuzenslakken, gemaakt van 40.000 plastic zakken in het Franse Angers, of de 30 meter lang Feestaardvarken geschonken aan Arnhem door het jubilerende Burger Zoo.

Zijn eerste mensfiguur 'Handstand' maakte Hofman in 2019 als blikvanger voor de nieuwe tentoonstelling Humania in het Nemo Science Museum in Amsterdam. Met een handstand ben je perfect in balans, terwijl je de zwaartekracht tart.

Studio Florentijn Hofman werkt tegenwoordig vanuit Arnhem aan tien á twaalf projecten per jaar. 'Selfie Panda' wordt later dit jaar geïnstalleerd in Dujiangyan, China. Maar wij, in Rotterdam, hebben naast de Zwarte Kraai, Vijf Papieren Boten, nu de 'Bospoldervos' – 10 meter hoog, 16 meter lang en 65 ton zwaar. Ga naar West om je hier te verwonderen, te ontmoeten, te spelen, te ontdekken en de stad in te dwalen.

<https://www.florentijnhofman.nl/>

- 1 The Individual Parallel – Bilderberg Utopia - 2014 Willem Oorebeek (Pernis, 1953)
Op noordgevel van het Bilderberg Parkhotel - Rochussenstraat 3A
- 2 The Hermitage 2004, Lebbeus Woods , Gevel Het Nieuwe Instituut - Jongkindstraat 5
- 3 Depot Boijmans van Beuningen – in aanbouw, MVRDV - opening eind 2021 (ov), Museumpark - Melkkoppad 15
- 4 **Zwarte kraai (2006) , Florentijn Hofman (Delfszijl, 1977)**
Gazon langs nieuwbouwpaviljoen - Westzeedijk 345
- 5 Dead Duck – plaats delict , Glazengevel nieuwbouwpaviljoen - Westzeedijk 345
- 6 AUB - 1996, – Henk Visch (Eindhoven, 1950) – In het gras voor de ingang van de Kunsthal – Melkkoppad
- 7 Another Time II – 2008, Antony Gormley's (UK, 1950), Dakrand Kunsthal – Melkkoppad
- 8 Kameel en begeleider – 1992, Henk Visch (Eindhoven, 1950), Dak Kunsthal - Westzeedijk 343
- 9 De verloren parel – 2015, Madeleine Berkhemer (Bergen op Zoom, 1973 – Rotterdam, 2019)
Gazon zuidwestzijde Park – Baden Powelllaan en Heuvellaan
- 10 Phoenix (1966) – Hans Ittmann (Waalwijk, 1914 – Amsterdam, 1972) – Plantsoen – St. Jobstraat 71
- 11 ZT – 2017 – Jos Looise (Hoek van Holland, 1953) – Hoek St. Jobsweg – Lloijdsstraat
- 12 Slavernijmonument – Clave (2013) – Alex da Silva (Luanda, Angola, 1974 – Kaapverdië, 2019 –
Plantsoen Lloydstraat 45-59
- 13 Culture Campsite – architectonische slaapfenomeen Schiehavenweg 12 – culturecampsite.com
- 14 **Vijf papieren boten (2010) – Florentijn Hofman (Delfszijl, 1977) – Midden op de kade - Bartel Wiltonkade**
- 15 Colorblock #3, 2014 – Jeroen 'Erosie' Heman & Sobekcis – Rand Dakpark – toegang Vierhavenstraat (35-39)
- 16 Dakpark Rotterdam – Dak winkelboulevard – Vierhavensstraat
- 17 AVL MUNDO – beeldenpark Entree – Keileweg 18, Rotterdam
- 18 ThE riGHt tO RighT/WrOnG – 2019 – Libia Castro (1970, Madrid) & Ólafur Ólafsson (1973, Reykjavik)
Op de silo van AVL Mundo – Keileweg 18
- 19 Street-art – Merwe-Vierhavengebied (M4H)
- 20 Zonder titel – 1958 – Kees Timmer (Zaandam, 1903 – Rotterdam, 1978)
Buurt Bospoldervos – Kopgevel politiebureau Marconiplein – Schiedamseweg 300
- 21 **Bospoldervos – 2020 – Florentijn Hofman (Delfszijl 1977) – Op trottoir - Schiedamseweg 280**
- 22 Hommage aan Oud en Van Doesburg – 1986 Lucien den Arend (1943) – Trottoir - Mathenesserweg 207C
- 23 Zilverwolk (2004) Rolf Engelen (Nijmegen, 1964) Roemeensestraat 4A, hoek Engelsestraat
- 24 Kleur in de buurt - ZT (1981) Dora Dolz (1941-2008) Russischestraat 53 - op de kopgevels
Belgischestraat en Finsestraat
- 25 Gevelkijken – ZT (1950) – Joan (Jan) Bakker (1919-1999) – Hogenbanweg 154-164 –
Schiedamseweg-beneden 539-553
- 26 **DE STADSCOCON – FLORENTIJN HOFMAN tot 1.10.2021 in Sint Janskerk, Lange Kerkstraat 37, Schiedam**

1

The Individual Parallel – Bilderberg Utopia - 2014

Willem Oorebeek (Pernis, 1953)

Op noordgevel van het Bilderberg Parkhotel - Rochussenstraat 3A

Sinds 2014 siert op de gevel van het Bilderberg Parkhotel een monumentaal kunstwerk uit de Sculpture International Rotterdam collectie, The Individual Parallel – Bilderberg Utopia.

Hier voegde beeldend kunstenaar Willem Oorebeek op een grafische manier zijn befaamde 'stippenraster' toe aan de beleving van deze plek. Zijn werk gaat over waarneming en daarin is het stippenraster een abstractie, als tegenpool van het beeld. Als het stippenraster ergens op wordt aangebracht wordt het echter zelf beeld en smelt het samen met het vlak waarop het wordt aangebracht, als definitie. Kijk maar hoe dit werkt. Vooral 's avonds en 's nachts gloeit het patroon subtiel op doordat de stippen zijn uitgevoerd in composiet – een materiaal dat het licht uit de omgeving reflecteert.

Nu je het weet, gaat het je opvallen!

The Hermitage - 2004

Lebbeus Woods (Lansing, Michigan, 1940 – New York City, 2012)

Gevel Het Nieuwe Instituut - Jongkindstraat 5

2

Je zou er zomaar aan voorbij lopen! Tegenover Museumwoning Sonneveld, op de kop van de oostgevel van het langgerekte depotgebouw van Het Nieuwe Instituut, is een parasietachtige stalen sculptuur bevestigd – The Hermitage. *Het beeld* ontstond in 1999 uit een samenwerkingsverband van de TU Eindhoven en de MU Art Foundation. Woods werd gevraagd een gevelobject voor MU in Eindhoven te ontwerpen.

Hij maakte een abstracte 'kluizenaarscel', die daar 2 jaar als tijdelijke installatie te zien was. De TU Eindhoven schonk in 2004 The Hermitage aan het voormalige Nederlands Architectuurinstituut (NAi, 1993 - 2013). Met wat fantasie lijkt de abstractie net op de verbeelding van het gebouw dat architect Jo Coenen ontwierp.

The Hermitage maakt nu deel uit van de Sculpture International Rotterdam. collectie.

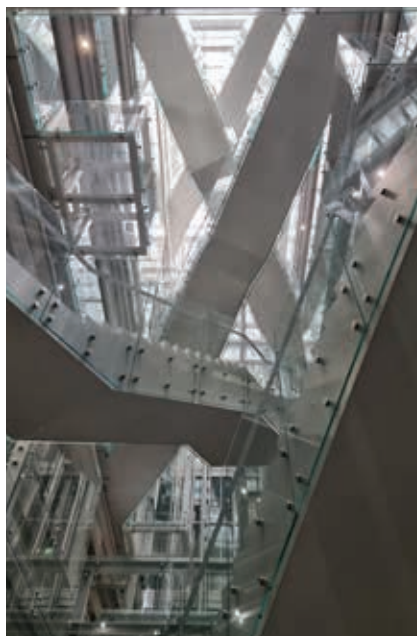
3

Depot Boijmans van Beu-ningen - Opening eind 2021 (o.v) MVRDV - Museumpark - Melkkoppad 15

Depot Boijmans Van Beuningen is het eerste depot ter wereld dat toegang biedt tot een complete collectie. De dynamiek van het depot is een andere dan die van het museum: hier worden geen tentoonstellingen gemaakt, maar kun je – zelfstandig of met een gids – grasduinen tussen kunstobjecten. Ook kun je meekijken met bijvoorbeeld conservering en restauratie.

De omgeving in fragmenten gereflecteerd in de spiegel façade van Depot Boijmans van Beuningen ontworpen door architectenbureau MVRDV. In september 2020 was de Zilveren Opening. Enkele duizenden maakten een wandeling tijdens de eerste openstelling van het lege in afbouw verkerende ronde gebouw met daktuin voor een geweldig 360° uitzicht over de stad.

De inhuizing van de collectie van Museum Boijmans Van Beuningen naar het nieuwe depot is inmiddels gestart. Vanuit vijf externe tijdelijke opslaglocaties in Nederland en België zullen de meer dan 151.000 kunstobjecten waaruit de collectie bestaat de komende tijd naar hun nieuwe thuis worden gebracht. Opening is gepland in november 2021.

4

Zwarte kraai - 2006

Florentijn Hofman (Delfszijl, 1977)

Gazon langs nieuwbouwpaviljoen
- Westzeedijk 345

Dit werk is niet te missen!

Florentijn Hofman schonk in 2006, het zes meter hoge kunstwerk, de 'Zwarte Kraai', aan het Natuurhistorisch Museum Rotterdam.

Hij maakte de 'Zwarte Kraai' in opdracht van Crossing Border Festival en Kunstgebouw (Stichting Kunst en Cultuur Zuid-Holland). Het beeldbord stond in oktober 2005 op het dak van het Haagse stadhuis als mascotte van het literaire festival Crossing Border.

De 'Zwarte Kraai' was onderdeel van het project MultiMediale Mythen, waarbij Hofman zich door een oud Zuid-Hollandse mythe over de Zwarte Kraai liet inspireren tot het maken van het kunstwerk. De mythe luidt: *'Een oudere vrouw, wonend op een Schevenings hofje, hoorde in een stormnacht driemaal op het raam tikken. Ze haastte zich naar buiten en zag een kraai wegvliegen. In dezelfde stormnacht verging de logger, waarop haar zoon voer.'*

Na Crossing Border trok de kraai langs Zoetermeer, Leiden, Leidschendam, Rijswijk en Delft als aankondiging van 'Zwarte Kraai on tour', een literair programma voor scholieren in de gemeentelijke bibliotheken.

Op 13 april 2006 werd het reusachtige metalen beeldbord (6x5x6 meter) in het gazon pal naast de glazen nieuwbouw van het Natuurhistorisch Museum geplaatst. Het museum heeft de schenking van Hofman opgenomen in de (niet-natuurhistorische) collectie onder catalogusnummer NMR 9520-00214 en om praktische en esthetische redenen buiten het museum geplaatst. Behalve als natuurgetrouw en beeldbepalend kunstwerk fungeert de Zwarte Kraai ook als reusachtige vogelverschrikker. Er vliegen zich namelijk regelmatig vogels dood tegen de spiegellende glazen museumgevel. Eerdere experimenten waarbij er roofvogelsilhouetten op de ruiten geplakt werden, resulteerden niet in een vermindering van het aantal raamslachtoffers. Of de Zwarte Kraai een verschil maakt, zal de tijd ons leren.

5

Dead Duck – plaats delict

Glazen gevel nieuwbouw-
paviljoen - Westzeedijk 345

**Loop over het gazon, voorbij
Florentijn Hofman's 'Zwarte Kraai'.
Je bent opzoek naar een witte
markering op de glazengevel, halver-
wege het nieuwbouwpaviljoen van het
Natuurhistorisch Museum Rotterdam.**

Op 5 juni 1995, om 17:55 uur voltrok zich hier een drama. Een Wilde Eend (*Anas platyrhynchos*) vloog zich dood tegen de glazen gevel van het museum en werd direct daarna 'verkracht' door een soort- en seksegenoot.

Sindsdien verzamelt zich elk jaar op 5 juni om 17.55 uur (het exacte tijdstip waarop een harde klap tegen de ruit de dood van de eend aankondigde) een wisselend aantal betrokkenen en belangstellenden voor Dead Duck Day (DDD). De 13e DDD (in 2008) was de eerste met publiek. Door de coronapandemie vond het twee keer plaats zoals directeur Kees Moeliker het begon in 1996: alleen, met de geconserveerde eend en een flesje bier. *Noteer alvast in je agenda: Dead Duck Date op 5 juni 2022 van 17:55 – 18:55 uur naast het Doodleuke Museum in het Museumpark.*

6

AUB - 1996

Henk Visch (Eindhoven, 1950) In het gras voor de ingang van de Kunsthall – Melkkoppad

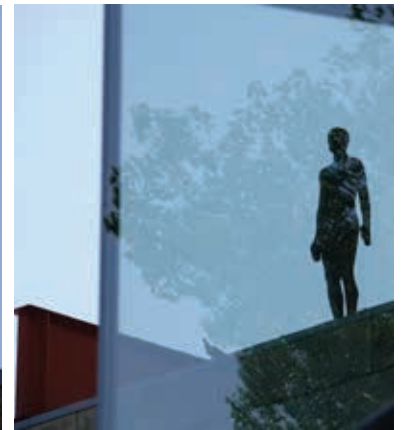
Loop van de dijk dwars door de Kunsthall Rotterdam het museumpark in. Je ziet dan in het gras een heel grappig beeld staan van Henk Visch. Dit beeld werd ooit in een nacht toegevoegd aan de omgeving van de Kunsthall. De toenmalige directeur Wim Krimpen vond het drie meter hoge bronzen beeld van twee benen goed passen in het park bij de ingang van de Kunsthall. De titel AUB, 'au mijn benen'. Hoewel afgesproken was met Gemeente Rotterdam dat het Museumpark vrij van beelden zou blijven, staan de voeten alweer meer dan 20 jaar geworteld in de aarde.

'Wat nou AU! Bij AUB denken wij aan Dank U Wel – voor meer kunst.'

7

Another Time II - 2008

Antony Gormley's (UK, 1950)
Dakrand Kunsthall – Melkkoppad

Kijk ophoog naar de dakrand van Kunsthall. Niet schrikken!

In 2008 markeerde de tentoonstelling BETWEEN YOU AND ME, de aankoop 'Another Time II'. Een beeld van Antony Gormley, dat een permanent plek kreeg op de rand van het dak van de Kunsthall Rotterdam.

Tijdens de tentoonstelling maakte het beeld in 2008 deel uit van het spectaculaire werk Event Horizon. Stel je voor, in een straal van 1 km van de Kunsthall werden tijdelijk vijftien afgietsels van Gormley's lichaam geplaatst op verschillende dakranden, waaronder die van het Museum Boijmans Van Beuningen, Erasmus MC, Hogeschool Rotterdam en de Euromast. Deze figuren ontregelden en verwarren de beleving van (toevallige) passanten en bezoekers in de openbare ruimte. Een beetje zoals nu, wat doet dat figuur daar?

8

Kameel en begeleider - 1992

Henk Visch (Eindhoven, 1950)

Dak Kunsthal - Westzeedijk 343

Kijk omhoog! In 1990 werd 'Kameel en begeleider' uitverkoren als extra accent voor de toen nog niet gebouwde Kunsthal van architect Rem Koolhaas. De bedoeling was dat het beeld een plaats zou krijgen in de ruimte rondom de Kunsthal. Die ruimte moest heel bijzonder worden: een grote, ruwe, blauwe betonvlakke met een woestijnachtig karakter waarin bij één van de hoekpunten van het gebouw de bronzen Kameel en begeleider zou worden geplaatst. Praktische bezwaren stonden in de weg. Om toch voor voldoende vervreemding te zorgen, kreeg een half jaar voor de opening van de Kunsthal in oktober 1992 het beeld ten slotte een plaats op het dak.

9 PARK

De verloren parel - 2015

Madeleine Berkhemer (Bergen op Zoom, 1973 – Rotterdam, 2019)
Gazon zuidwestzijde Park –
Baden Powelllaan en Heuvellaan

Maak je ommetje door het Park, dan ligt hier in het gras een levensgrote gebroken parelketting van 67 parels. Aan een van de eindes ligt een grote schelp van een zoetwatermossel met daarin een speelfonteintje. Door sommige parels kun je heen kruipen en de gehele ketting is ongeveer 50 meter breed.

De verloren parel is een speelelement gemaakt door kunstenaar Madeleine Berkhemer. De speelplek maakt deel uit van de renovatie van het Park, die begon in 2011 gebaseerd op het oorspronkelijke parkontwerp van de firma Zochers halverwege de 19e eeuw en wensen van de hedendaagse bezoeker. Berkhemer heeft haar ontwerp geïnspireerd op het bochtige lijnenspel van Zochers, op dieren die in het park voorkomen en op de fantasie van kinderen. De speelplek is een initiatief geweest van de voormalige deelgemeente Centrum. Samen met kinderen en bewoners werd het beeld in 2015 onthult.

Naast 'De verloren parel', langs het pad, in de schaduw staat het Anton Verhey monument uit 1926 gemaakt door kunstenaar John Rädecker (Amsterdam, 1885 – 1956). Anton Verhey (Rotterdam 1871 – 1924) was voor Rotterdam een belangrijke dirigent, muzikant, componist en docent. Het monument verbeeldt de mythische figuur Orpheus, die met het bespelen van zijn lier mens en dier ademloos liet luisteren. Op sokkelrand lees je: Anton B.H. Verhey – in memoriam – Toonkunstenaar. Je moet heel goed kijken, maar rechtsboven het aapje heeft Rädecker gesigineerd met JR 1925.

TIP: fijne koffieplek in Park is Parqjet.

10

Phoenix - 1966

Hans Ittmann (Waalwijk, 1914 - Amsterdam, 1972)

Plantsoen – St. Jobstraat 71

In 2013 kreeg Phoenix, het vier meter hoge stalen beeld uit 1966 van kunstenaar Hans Ittmann een prachtige nieuwe plek in het entreegebied van het Llojdkwartier aan de St. Jobsstraat. Dit werk wordt gezien als één van zijn beste werken. Een eigenzinnig vormgegeven sculptuur van een Vuurvogel, die de herrijzenis of wedergeboorte van het destijds naoorlogse Rotterdam uitdrukt. Het is een stoer wederopbouwbeeld, elegant en rauw tegelijk, een verbinding tussen aarde en hemel, verwoesting en droom.

LOYDKWARTIER

Bekijk het van dichtbij, en zie hoe Ittmann een getordeerde figuur, waarin de vleugels figuratieve elementen zijn, combineerde met een bokkige beeldtaal.

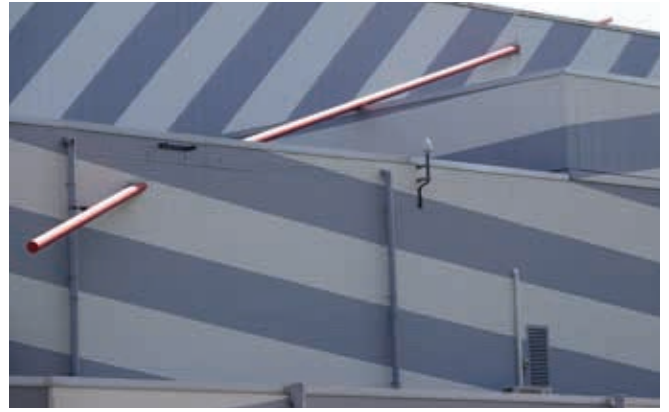
Oorspronkelijk stond het beeld op het bordes van de Jan Prinsschool aan de Blaak en Binnenrotte. Hét onderwees de jeugd over hoe de stad bezig was zich op te richten na het bombardement. Na 40 jaar moest de Phoenix echter wijken voor de bouw van de Markthal.

11

ZT - 2017

Jos Looise (Hoek van Holland, 1953)
Hoek St. Jobsweg – Llojdstraat

Leuk om onderweg ook het Llojdkwartier te verkennen.

In 2017 onderging het elektriciteitsverdeelstation uit de jaren 80 een metamorfose. Beeldend kunstenaar Jos Looise bedacht een ontwerp voor de buitenkant van het gebouw, gebaseerd op 'Dazzle Painting', een techniek die vroeger werd gebruikt om oorlogsschepen te camoufleren. Google maar eens voor afbeeldingen. De gemeente Rotterdam, Vereniging Bedrijven en Bewoners Lloydkwartier (VBBL), Stedin en TenneT omarmde het plan en de officiële onthulling vond plaats op 3-10-2017.

We vroegen Jos Looise naar de rode lijn die krachtig afsteekt tegen de witgrijze-grafische ondergrond. "De rode buizen is een kunstwerk van Felix van de Beek (Roermond 1938) en zat er al lang voor mijn schildering. Waarschijnlijk is het met de bouw van het geheel tot stand gekomen via de toen nog 1% regeling voor kunstwerken."

12

Slavernijmonument – Clave - 2013

Alex da Silva (Luanda, Angola, 1974 –
Kaapverdië, 2019)
Plantsoen Lloydstraat 45-59

Voor het slavernijmonument – Clave, loop je naar de kop van het Llojdkwartier. Clave staat in het plantsoen, naast het Scheepvaart en Transport College (STC) - robuust gebouw met een geblokte gevel van blauwe en witte geprofileerde aluminiumpanelen. Niet te missen.

Kunstenaar Alex da Silva heeft het monument vormgegeven als een abstract gestileerd schip met vier figuren die dansen naar 'vrijheid' De dansende figuren die bovenop zijn geplaatst, geven vier emoties weer: angst, wanhoop, hoop en trots.

Het schip is vervaardigd van cortenstaal door Vincent Petit.

De dansers zijn gemaakt van een serie met de hand geslagen, gelaste panelen van verzinkt staal. Het monument is in totaal 900 cm breed, 120 cm diep en 490 cm hoog.

Het werk heeft de naam 'Clave', een muzieknoet die vaak wordt gebruikt in de muziek die in Centraal- en Zuid-Amerika wordt gespeeld. De clave staat centraal in de Caraïbische beat en speelt een rol in de salsa, de rumba en de Latin jazz en vormt de hoeksteen van Cubaanse muziek in het Afro-Cubaanse ritme. Het werk kan als dans en als sculptuur worden gezien en treft de juiste toon omdat de figuren zo perfect in elkaar overgaan en majestueus afsteken tegen de Rotterdamse skyline.

De opdracht voor het monument werd gegeven ter gelegenheid van 150 jaar afschaffing van de slavernij (door de Nederlanders). Het is ontworpen om dit historische feit weer te geven en vormt daarnaast een expressie van een wederzijdse toekomst. Jaarlijks vindt op 1 juli bij dit monument 'Keti Koti' plaats (de herdenking afschaffing slavernij).

13

Culture Campsite

architectonische slaapfenomeen
Schiehavenweg 12
culturecampsite.com
(sluit rond 20:00 -
seizoengebonden)

Achter De Kroon - een creatieve hub voor kunstenaars, illustratoren, grafische vormgevers en architecten, zit de Culture Campsite, een architectonische slaapfenomeen. Hier kan je slapen in één van de verschillende architectonische objecten gemaakt van reststromen en geupcyclede materialen. Ze zijn kleiner dan een tiny house, spannender dan een tent en verschillen van alle glamping-accommodaties. Een inspirerende plek als je van architectuur en design houdt. Je bent welkom in de kantine voor een drankje. Is in de buurt van Florentijn Hofman's Papieren Boten.

14

Vijf papieren boten (2010)

Florentijn Hofman

(Delfszijl, 1977)

Midden op de kade -
Bartel Wiltonkade

Kijk Voor dit werk ga je de wijk Schiemond in, tot aan het water. Door de westwaartse uitbreiding van de Rotterdamse haven, nam geleidelijk aan de bedrijvigheid af van honderden boten die langs de kade in Schiemond voeren. De kade werd opgeknapt tot boulevard, zodat het aangrenzende weidse water opnieuw een uitgelezen plek is om aan te meren.

In 2010 kreeg kunstenaar Florentijn Hofman, van de voormalige deelgemeente Delfshaven, de opdracht om het gemis van boten op de Maas en de oude havengeschiedenis te herdenken. Hij ontwierp vijf papieren vouwbootjes die manshoog in kleurrijk staal zijn uitgevoerd. Ze zijn op de kade geplaatst alsof een kind fantaseerde bij dat water en die fantasie als door iets magisch materialiseerde.

De 'Vijf papieren boten' zijn gemaakt in de voormalige scheepswerf Wilton, later overgegaan in de Verolme scheepswerf, door Vincent Petit. Alleen hun vorm herinnert aan de bekende vouwbootjes. Het materiaal is hetzelfde staal waar ook echte schepen van gemaakt worden. Alle vijf staan ze een bok aan de Bartel Wiltonkade. Ze zijn als het ware klaar voor het ruime sop, zoals in het verleden toen deze plek nog dé Rotterdamse haven was en honderden boten klaar stonden om te water gelaten te worden. De vijf kleurige boten zijn het sluitstuk van een opknaptbeurt van de 'Boulevard Schiemond', zoals de kade ook wel genoemd wordt.

kijk een volgende keer vanaf de Maas eens richting Schiemond, je wordt dan beloont met het beste zicht op dit kunstwerk, kleurige Vijf papieren boten op de kade.

15

Colorblock #3, 2014 – Jeroen 'Erosie' Heman & Sobekcis

Rand Dakpark – rechts
van expeditie-toegang
Vierhavenstraat (35-39)

Op de rand van het Dakpark (oostzijde) zie je een werk een muurschildering van Jeroen 'Erosie' Heeman (Roosendaal/Nispen 1976) & Sobekcis. aka Sobek en Kcis (Belgrado, 1991) Deze contrasteert met de omgeving door kleur, persoonlijke beeldtaal van symbolen, amorfte tekens en karakters die doet denken aan typografische vormen, architectonische ornamenten en symbolische referenties.

Tip. Rechts van deze Mural zit De Huidenclub, een nieuw platform voor hedendaagse cultuur die een halfjaarlijks programma aanbiedt in de oude leerlooierij (witgeschilderd gebouw - voorheen Vorm Design – naast Diepenveem) aan de Pelgrimstraat 5c – entree Dakparkzijde.

MERWE-VIERHAVEN

Dakpark Rotterdam

Dak winkelboulevard – Vierhavensstraat

16

Verras jezelf! Ervaar de groene zone die Bospolder-Tussendijken en Merwe-Vierhavengebied (M4H) doorkruist. Op het 9 meter hoge dak van een winkelboulevard, tussen Marconiplein en Hudsonplein, vind je het grootste openbare dakpark in Europa.

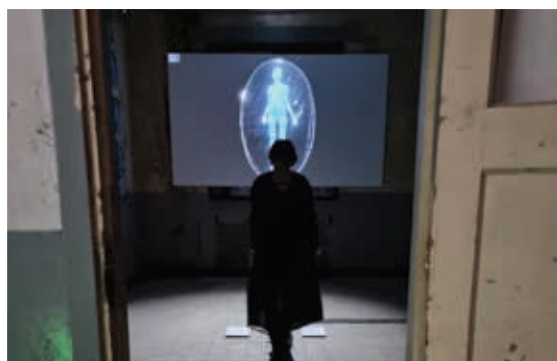
Dakpark Rotterdam, 1.200 meter lang en zo'n 85 meter breed, is verrassend door drie bijzondere plekken: de mediterrane tuin, de speeltuin en de buurttuin. Het park is tot stand gekomen door de enorme betrokkenheid en inbreng van de bewoners. Prima picknicken hier, heerlijk wandelen en op 9 meter hoogte heb je een indrukwekkend uitzicht op de havens, street-art, hoogbouw rondom, en met wat geluk een fraaie zonsondergang.

AVL MUNDO - beeldenpark

Entree - Keileweg 18, Rotterdam

Aan de Keileweg tref je de wereld van Atelier van Lieshout – AVL Mundo. Het ruim opgezette beeldenpark, met opvallende kunstwerken van Atelier Van Lieshout, vormt een rustpunt in dit oude havengebied. Doordeweeks open van 09:00 - 17:30 en in het weekend van 12:00 - 17:00. Is het park gesloten, dan kan je je nog steeds verwonderen aan de werken vanachter het hek.

TIPS In de directe omgeving vind je hier in het Keilepand aan de Keilestraat 9 de Rotterdamse vestiging van de Kahmann Gallery. Tussen studio Daan Roosegaarde en de Voedseltuin in, vind je vrijstaat de Keilebar aan de Vierhavensstraat 46. Keileweg 14 Wilfried Lenz Gallery, A shop called Life en de nieuwe RM-artist in residency locatie, en op nummer 10 restaurant BITTER/Club BIT.

FAKE ME HARD

Tot en met 15 augustus 2021 op do-za 12.00-20.00 is Fake Me Hard te bezoeken in AVL-Mundo aan de Keileweg 1. Een grootschalige tentoonstelling door de makers van ROBOT LOVE & TEC ART op het snijvlak van kunst en technologie. Een verkenning van thema's zoals big data, algoritmes, kunstmatige intelligentie (AI) en de rol van de mens in de maatschappij van morgen. Futuristische installaties van meer dan 40 kunstenaars, als een onthulling van de complexe realiteit van de 21e eeuw. Tickets: <https://avlmundo.stager.nl/Fake%20Me%20Hard/tickets>

18

ThE riGHt tO RighT/WrOnG - 2019

Libia Castro (1970, Madrid) &

Ólafur Ólafsson (1973, Reykjavik)

Op de silo van AVL Mundo - Keileweg 18

Hier moet je even de tijd voor nemen. De knipperende neongraffiti leest afwisselend ThE riGHt tO RighT, ThE riGHt tO WrOnG en een nieuw 'woord' dat RighT en WrOnG combineert. Het lijkt een raadsel of paradox. Wat is recht? Wat is vrijheid? Castro & Ólafsson bepleiten met dit lichtkunstwerk een grondrecht op recht, als een eerste stap naar een waarachtige en gemeenschappelijke vorm van emancipatie.

Oorspronkelijk werd het in 2012 als kunstproject gelanceerd op de 7e Biënnale van Liverpool. In 2013 maakte het kunstlichtwerk deel uit van de solotentoonstelling *Asymmetry in TENT*. Het neonwerk ThE riGHt tO RighT/WrOnG knippert sinds 7 februari 2019, vanaf de enorme silo van AVL Mundo, in het Merwe-Vierhavengebied (M4H).

Street-art

Ga zwerven door
Merwe-Vierhavengebied (M4H)

19

Niks zo veranderlijk als Rotterdam. Zo worden evenementen vaak ingezet om plekken te ontwikkelen en te ontdekken. Het Merwe-Vierhaven (M4H) is zo'n gebied. Een oude stadshaven, inmiddels een thuisbasis voor de innovatieve en creatieve industrie. Denk aan initiatieven als The Talk of The Town (voor een iconisch stukje Rotterdam thuis), The Floating Farms, Sponstuin, AVL Mundo, Studio Roosegaarde (de SMOG tower is even elders), Keilewerf, Steurgebouw, Weelde, Citrusveiling en de Stadshavenbrouwerij. Door street-art reflecteert de buitenkant wat er binnen plaatsvindt, mede door POW! WOW! Rotterdam die hier in 2018 de eerste Europese editie van het internationale street art-festival organiseerde. Zwerf je door M4H, dan tref je street-art van POW! WOW! toppers: *Bier en Brood (NL)*, *Tymon de Laat (NL)*, *Nuno Viegas (PT)*, *Karski & Beyond (NL)*, *Fanakapan (UK)*, *Danny Rumbi (NL)*, *Super A (NL)*, *Dzia (BE)*, *Dopie (NL)*, *Narda (NL)*, *Enigma Gemotricks (NL)*, *Dilk (UK)*, *Zepha (FR)*, *Dina Saadi (UAE)*, *Telmo Miel (NL)* en *Ozon (NL)*, maar ook heel veel vrij werk van vaak anonieme street artists.

TIP: Voor de 4e POW! WOW! Rotterdam street-art festival moet je wachten tot 5-12 september 2021. Locatie: Feijenoord.

BOSPOLDER-TUSSENDIJKEN

20

Zonder titel - 1958

Kees Timmer (Zaandam, 1903 – Rotterdam, 1978)

Kopgevel politiebureau Marconiplein - Schiedamseweg 300

Volg je de route – Dakpark-west, langs de Allegonda M. Gremmerstraat 1, boven de zijentree en gevat tussen twee pilaren, is een gevelreliëf over de strijd tussen goed en kwaad uit 1958 van beeldhouwer Jan Pieters.

Om de hoek – op de kopgevel zie je een fraaie monumentale geveldecoratie van prachtige elegantie, die de beschermende taak van de politie verbeeld. Kunstenaar Kees Timmer hanteerde doorgaans een tekenachtige stijl in zijn werk, tegen de karikatuur aanleunend, zowel als een interesse in oervormen. Die komen samen in dit uit 60 betonplaten bestaande grafiek, en laat figuraties zien van een hand, wit katje, twee spelende kinderen met bal, een gebouw en twee koppen.

21

Bospoldervos – 2020

Florentijn Hofman (Delfszijl 1977)

Op trottoir - Schiedamseweg 280

8 juli 2020 werd aan de Schiedamseweg de 'Bospoldervos' onthuld van kunstenaar Florentijn Hofman. Het beeld van 16 meter lang en 10 meter hoog, werd in vijf delen gemaakt aan de Marconistraat (Marconia), van een draadmetalen geraamte en spuitbeton. In mei 2020 zijn de vijf onderdelen: kop, voorpoten, romp, achterpoten en staart, op de huidige locatie in elkaar gezet en bevestigd op vier heipalen van 25 meter lang. Het roze plastic tasje van ca. '4 x 3.5' meter is als laatste toegevoegd. Hoewel de reuzevos deels hol is, weegt het 65 ton en er was 170 liter verf nodig voor zijn kleurige vacht.

Hofman is bekend met Rotterdam West/Schiedam, waar hij tien jaar heeft gewoond en gewerkt. Hij wilde een beeld maken dat gaat over hoe de natuur zich in stedelijke randgebieden de stad inwerkt.

De benaming van deze stadswijk 'Bospolder-Tussendijken' – een samenstelling van bos, polder en dijken, maar ook zijn analyse van de Schiedamseweg waren van invloed op zijn ontwerp. Zo vond Hofman veel delen te druk, te smal of te af, waardoor vooral de Delfshavenkant van de

Schiedamseweg afviel. Maar het andere uiteinde, richting Marconiplein, kon wel een gebaar gebruiken. In dat deel komt de natuur de stad binnen, ook is daar de wekelijkse Grote Visserijstraat markt met alle plastic zakjes die er rondwaaien. Het binnendringen van de vos in de stad, zowel als de ban op plastic tasjes, waren berichten die speelden in de tijd dat Hofman begon aan zijn ontwerp. Met de 'Bospoldervos' maakt hij een statement als ode aan de natuur en aan het plastic tasje. De standaardvraag is, 'wat zit er in het tasje?'. Heeft die vos het gepikt? Gaat hij rommel opruimen? Of heeft hij boodschappen gedaan? Juist door die toevoeging, vertelt het een niet eenduidig verhaal, net zoals het hier langs de straat een verwarrende verschijning is.

Kijk maar! Behalve inhoudelijk speelt het beeld ook ruimtelijk een rol. De vos is in de lengterichting neergezet zodat het de zichtassen meer definieert, of je nu richting de snuit kijkt of juist vanaf de staart.

Voor het kunstwerk is het een voordeel dat het niet aan het mooiste deel van de weg staat. De reuzevos staat daar, even opgeschrikt, als een surreële verschijning. Op zijn fluwelen poten sluipt dit nachtdier langs de schaduwkanten van de stad. Je kunt eronder schuilen, spelen tussen de poten of er lekker op gaan zitten. Het verhaal van de vos zit hem dus in meerdere aspecten, zoals kleur, vorm, positionering en natuurlijk schaal.

Ondernemers en bewoners zagen een kunstwerk als trekker wel zitten! Rotterdam kreeg met de 'Bospoldervos' een ware blikvanger in West – ga het ervaren, want je blik glijdt anders door de Schiedamseweg. (Binnenkort start de nieuwbouw van de school.)

22

Hommage aan Oud en Van Doesburg - 1986

Lucien den Arend (Dordrecht, 1943 – woont sinds 2003 in Finland)
Trottoir - Mathenesserweg 207C

In de buurt van 'Bospoldervos' tref je een geometrische werk, bestaande uit

drie ten opzichte van elkaar verschoven platen. Dit betonnen sculptuur is later wit geverfd. Een hommage aan architect Oud en kunstenaar Theo van Doesburg, beiden verbonden aan De Stijl en betrokken bij woningbouwprojecten in de wijk Spangen.

OUD MATHENESSE - LANDENBUURT

23

Zilverwolk (2004)

Rolf Engelen (Nijmegen, 1964)

Locatie: Roemeensestraat 4A, hoek Engelsestraat - in de muur van de gymzaal

Dit kunstwerk leidt je naar een woonwijk achter de dijk, de 'Landenbuurt'. Op de kruising Engelsestraat - Roemeensestraat staat een sportschooltje met een gymzaal. een veelzijdig beeldend kunstenaar Rolf Engelen, boorde 10.000 gaatjes in de muur en vulde ze allemaal op met roest-vrijstalen staafjes. Je loopt er zomaar aan voorbij. In dit werk draait het om de spanning, tussen dit gewone straatje en muur enerzijds en de glinstering van de muur onder invloed van de licht-inval anderzijds - gefilterd door een esdoorn voor de muur.

Het heet *Zilverwolk* - omdat het werk schittert, oplicht in de zon, en dooft in de schemering.

Een jaar na de onthulling van de Zilverwolk was de boom zomaar verdwenen. Engelen vroeg een zilverberk. Het werd per abuis een heester. Door Joey en Teun, van het Autodidatisch Front, vervangen door een zilverberk die nu staat te schitteren met die wolk in zijn kruin.

24

Kleur in de buurt - ZT (1981)

Dora Dolz (1941-2008)

Locatie: Russischestraat 53 - op de kopgevels Belgischestraat en Finsestraat

In 1981 werden op initiatief van kunstenaar Dora Dolz in opdracht van de Rotterdamse Kunststichting twee keramische gevelreliëfs aangebracht op de kopgevels van de Belgischestraat en de Finsestraat. Ze flankeren het sport- en speelplein aan de Russischestraat.

Op het woonblok links, aan de Belgischestraat, plaatste Dolz in een geel vierkant kader van zeven bij zeven meter, een grafische weergave van een tafel met daarop een plant. In het lijnenspel zou je met wat fantasie ook een schip in een dok kunnen zien. Bij deze associatie sjipt wellicht de locatie van de haven door, die door de dijk is gescheiden van de landenbuurt. Op het woonblok rechts, aan de Finsestraat, plaatste Dolz in een vierkante kader van blauw keramiek een ijsje. 40 jaar later brengt de alledaagse uitvergroting vrolijkheid in het straatbeeld.

In Rotterdam staan meerdere keramische zitobjecten, van de in Barcelona geboren Dora Dolz, die letterlijk en figuurlijk opvallen door kleur en vorm.

25

Gevelkijken - ZT (1950)

Joan (Jan) Bakker (1919-1999)

Locatie: Hogenbanweg 154-164 – Schiedamseweg-beneden 539-553

Beeldhouwer Joan (Jan) Bakker voorzag in 1950 het appartementencomplex hoek Hogenbanweg - Schiedamsedijk-beneden van tegeltableaus met kinderspel als thema. In de zeven portieken zijn de trapeziumvormig uit vier tegels samengesteld tegeltableaus geplaatst. De meeste zijn voorzien van het monogram JB (Joan Bakker). Ze vallen op door eenvoud, een nostalgisch beeld dat herinnert aan buitenspelen in een naoorlogse woonwijk. Wie doet er nu nog aan pijltjes schieten (portiek nummer 154-156), tollen (158-160), knikkeren (162-164), blindemannetje (549-551), touwtje springen of is het hoepelen? (545-547), vliegeren (541-543) en Diabolo (537-539). In Rotterdam is meer werk van Joan Bakker te vinden waaronder steenplastiek, glasmozaïek en gevelstenen.

26

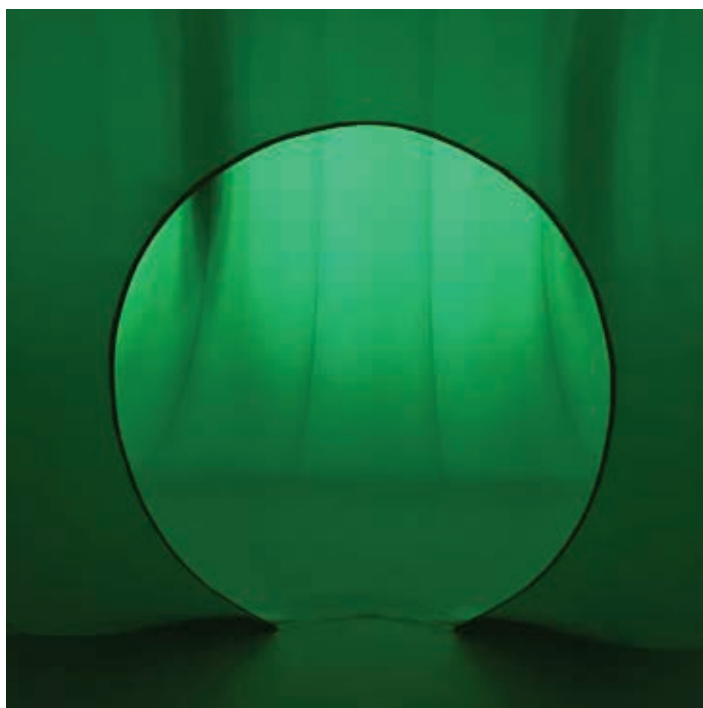
SCHIEDAM

Stadscocon (2021) - tijdelijke installatie -

Florentijn Hofman, (Delfzijl 1977)

Locatie; Sint Janskerk, Lange Kerkstraat 37, Schiedam

Florentijn Hofman biedt een wonderlijke ervaring met zijn Stadscocon. Een tijdelijke opblaasbare installatie tussen de zuilen van de Sint Janskerk in Schiedam geïnitieerd door het Stedelijk Museum Schiedam. Soms is er muziek en soms is er stilte. De Stadscocon is gratis te bezoeken

tot 1 oktober 2021. Na de Stadskocon kan je ook nog de kerk bezoeken en het reusachtige opgeblazen object van buitenaf bekijken.

Een leuke herinnering, koop een stukje Florentijn Hofman kunst voor thuis of om te dragen. De buttons, gemaakt van de groene stof, zijn te koop in de kerk.

Een bezoek aan de Stadskocon gaat volgens de dan geldende RIVM-maatregelen.

Een (gratis) entreeticket voor een bepaald tijdslot reserveer je via:

<https://www.stedelijkmuseumschiedam.nl/plan-je-bezoek/>

www.stedelijkmuseumschiedam.nl/tentoonstelling/stadskocon/

27

Havenklimobjecten - 2013-2021

Florentijn Hofman (Delfszijl, 1977)

Stonden op het grasveld Grotemarkt
- noordzijde Markthal

Het Rotterdamse Havenbedrijf vroeg Florentijn Hofman in 2013 iets te doen met 'haven in de stad' en een speelaanleiding

te creëren. 'Havenklimobjecten' was een werk geïnspireerd op de kranen en containers rondom Hofman's voormalige studio aan de Marconistraat. Vanuit de studio konden letterlijk kranen en containers worden overgetrokken.'

8 jaar stonden de vier klimobjecten op het grasveldje naast de Markthal.

Hofman ontwierp opvallende grafische elementen van metalen buizen in wit, blauw rood en geel, uitgevoerd door Vincent Petit. Het waren blikvangers, strak op rij als aan de horizon. Bewoog je er om heen dan veranderde het perspectief. Verrassend van alle kanten, er werd op geklommen, mensen weken af van hun route om ze van dichtbij te bekijken of te fotograferen. In mei 2021 zijn ze definitief verwijderd omdat ze onveilig waren. Hopelijk krijgen de in delen afgevoerde objecten ooit ergens een tweede kans. Wij missen ze!

Op het Markthal-grasveld komt de 70 meter hoge woontoren 'Rotta Nova', start bouw staat gepland voor begin 2023.

28

Beukelsblauw - 2004 - 2006
Florentijn Hofman (Delfszijl, 1977)

Tijdelijke project: Beukelsdijk 21-39
Sloopblok: 115 - 15 meter
In opdracht: voormalige
Deelgemeente Delfshaven

Foto: Florentijn Hofman

Het werk van Florentijn Hofman kent vaak een tijdelijk karakter. Juist door een moment vast te zetten, herinner je het later op een bepaalde manier. De omvang van zijn werk, maakt dat je afstand moet nemen om het goed te kunnen zien. Zijn kunst ontstaat door de samenwerking met de opdrachtgever, de keuze van de plek, het materiaal en de medewerking van alle betrokken partijen.

Aan de Beukelsdijk 21 – 39 stond ooit een rij statige 19e-eeuwse herenhuizen. Door verzakkingen stonden deze schots en scheef en moesten ze wijken voor een nieuw appartementengebouw. In afwachting van de nieuwbouw, kreeg kunstenaar Florentijn Hofman in 2004 de opdracht om de schuttingen te beschilderen. Hij bedacht echter het plan om **letterlijk het bestaande te overschrijden**.

Alle tweeëntwintig te slopen huizen, inclusief dichtgetimmerde ramen, liet Hofman met latex emulsieverf hemelsblauw schilderen. Door de blauwe kleur gaf hij ons een laatste blik op het huizenblok en bracht hij de pracht van de oorspronkelijke architectuur van erkers, hekjes, dakranden en boogjes opnieuw tot leven. Met het blauw waren de huizen al bijna lucht geworden. 'Beukelsblauw', transformeerde een non-plek van 2004 – 2006, in het meest gefotografeerde huizenblok van Rotterdam. Het bracht helderheid en veranderde de stad. De kleur maakte zichtbaar wat er al was en liet het ons op een andere manier kijken.

Misschien is het een vervormde herinnering, maar even heeft er nog iemand gewoond, op een verdieping ergens in het midden. De herinnering is aan een surreëel beeld van één oplichtende blauwe kamer te midden van een blok hemelsblauw. Ondanks protest en blauwe rouwkransen van omwonenden werden de huizen gesloopt.

Nu moet je heel goed kijken om te zien waar de gesloopte panden tot 2006 hebben gestaan. En als je goed kijkt dan zie je dat de individuele accenten en verfijnde detailleringen zijn verdwenen. De schaal van de nieuwe panden veel breder en hoger is. Vier in plaats van drie ramen, vlak geplaatst in de gevel. Er zijn erkers toegevoegd, alleen zijn deze nu over de volle hoogte getrokken en lijkt de verhouding niet meer te kloppen. Kijk en oordeel zelf.

TIP: Wil je een indruk krijgen wat hemelsblauw doet in een bebouwde omgeving - ga dan even naar Beatrijsstraat nummer 71 voor MVRDV's Didden Village.

29

Neen!

Het Badkonijn is niet van Florentijn Hofman, maar een project van studio Maky. Je ziet iets drijven dat lijkt op een kleurige badeend – zoals in het water langs het Vroesenspark aan de Stadhoudersweg - en dan denk je aan Florentijn Hofman gele 'Rubber Duck'. Zelfs journalisten maken deze denkfout in de krant. Hofman debuteerde in 2007 in het Franse Saint-Nazaire met een 26 meter hoge Rubber Duck. Dit opblaasbare, drijvende kunstwerk bestaat inmiddels in verschillende groottes, 5 – 32 meter, die drijven op een onzichtbaar ponton en worden aangemeerd in havens in Europa, Azië, Verenigde Staten en Australië.

Colofon:

Concept, curator, tekst en foto's: Anne-Marie Ros – Art Index Rotterdam

Ontwerp en foto's: Erika Vati – Art Index Rotterdam

Opmaak: Marianne Goudswaard

CBK Rotterdam: #CBKRDAMMAAKTMOGELIJK

Opplage: DIY Florentijn Hofman ART WALK 2.0, kan je gratis downloaden als PDF-walk via ArtIndexRotterdam.nl/tours.html (sharing is caring)

Eerste oplage: #2, Juli 2020 met support CBK Rotterdam #CBKRDAMMAAKTMOGELIJK

Tweede oplage: #2, juli 2021 update initiatief Art Index Rotterdam

©2021 : Art Index Rotterdam

Deze DIY-route kan ook als privétoer worden geboekt met de curator van de Florentijn Hofman Art Walk : tours@artindexrotterdam.nl (max. 10 personen per groep, Nederlands of Engels)

Foto's delen, gebruik: #diyflorentijn-hofmanwalk #diy2_artindextours #cbkrdammaaktmogelijk en/of tag @artinrotterdamtours @art-indexrotterdam @cbkrotterdam

Art Index Rotterdam

Art Index Rotterdam is een multimedia-kunstkanaal met reviews, interviews en video's. Uitgever van de driemaandelijkse geprinte agenda. De Art Index Tours verbindt kunst in de stad met verschillende tourconcepten en begeleide rondleidingen, tours en wandelingen. Een Galerie-, Studio-, Museum-, Privé en Bedrijfskunstcollectie-bezoek kan onderdeel uitmaken van een activiteit. Zomereditie Rotterdam Art Week 2021 diy Routes & guided Tours by Art Index Rotterdam.

Inspiratie

Meld je aan voor de gratis tweewekelijkse nieuwsbrief (in Engels) via info@artindexrotterdam.nl.

Volg ons op Instagram @artindexrotterdam @artinrotterdamtours en Facebook @ArtIndexRdam

Art Index Rotterdam – Bespoke Art Tours & Routes

Deelname aan onze maandelijkse '10.000 Steps Art Walks', 'Art Around Town tours' en de 'Friday Night Art Walks met gast', zijn voorlopig alleen mogelijk door je vooraf te registreren, het aantal deelnemers is beperkt en we houden 1.5 meter afstand tot elkaar. Zie actueel aanbod op www.artindexrotterdam.nl/tours.html en Instagram @artinrotterdamtours